

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 635/2018-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. novembra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Ivanom Mikloškom, Hodžova 13, Žilina, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 224/2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. septembra 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci

namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 224/2015 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal 7. mája 2009 na Okresnom súde Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) žalobu „*na určenie, že odmeňovanie žalobcu je v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania a náhradu nemajetkovej ujmy*“, v ktorej namieta „*až závratný a neodôvodnený rozdiel*“ v odmeňovaní sudcov „*Špeciálneho súdu a sudcov všeobecných súdov*“. Sťažovateľ vo svojej žalobe argumentuje, že „*poberá základný plat v sume... 2.242,58,-EUR [v roku 2009, pozn.]*“ a že „*sa v spoločnosti značne znížila [jeho, pozn.] vážnosť a dôstojnosť*“. Na základe uvedeného sa domáhal zaplataenia nemajetkovej ujmy vo výške 156 648,87 € za obdobie rokov 2006 až 2008.

Okresný súd uznesením č. k. 17 C 134/2009-110 z 10. januára 2014 pripustil zmenu žalobného petitu okrem iného tak, že výška požadovanej nemajetkovej ujmy sa navýšila na 255 286 €.

Okresný súd rozhodol v právnej veci sťažovateľa rozsudkom č. k. 17 C 134/2009-191 z 30. októbra 2014 tak, že žalobu zamietol. Sťažovateľ podal proti označenému rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom rozhoduje krajský súd v napadnutom konaní.

Sťažovateľ tvrdí, že „*vec je vedená na Krajskom súde... od 12. 05. 2015*“ a v čase podania sťažnosti ústavnému súdu o nej nebolo právoplatne rozhodnuté. Krajský súd podľa sťažovateľa spôsobuje v napadnutom konaní zbytočné prietahy, a to predovšetkým svojou „*absolútnou nečinnosťou*“.

Sťažovateľ vzhľadom na uvedené navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1/ Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 224/2015 porušené bolo.

2/ Krajskému súdu v Bratislave prikazuje vo veci vedenej pod sp. zn. 4 Co 224/2015 konať bez zbytočných prietáhov.

3/ [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 3.000,- EUR (slovom tritisíc eur)...

4/ Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia...“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom...

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti smerujúcej proti zbytočným prietahom v súdnom konaní ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktorý vylučuje, aby ten orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (III. ÚS 263/03, IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, III. ÚS 342/08).

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty dochádza v zásade až právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (I. ÚS 10/98, III. ÚS 224/05).

Podľa judikatúry ústavného súdu dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť je aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, I. ÚS 225/05, II. ÚS 272/06). Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach (IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05, I. ÚS 455/2014) judikoval, že zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných prietahoch. Znamená to teda, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 199/02, I. ÚS 154/03).

Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. V prípade, keď ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, III. ÚS 30/03), nevysloví porušenie základného práva zaručeného v tomto článku, ale sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (I. ÚS 57/01, I. ÚS 27/02, I. ÚS 197/03, I. ÚS 35/04).

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že krajskému súdu bol príslušný súdny spis predložený 12. mája 2015. Krajský súd vo veci sťažovateľa rozhodol uznesením z 28. februára 2018, ktorým rozsudok okresného súdu č. k. 17 C 134/2009-191 z 30. októbra 2014 potvrdil, pričom súdny spis expedoval okresnému súdu 19. apríla 2018. Z uvedeného vyplýva, že napadnuté konanie na krajskom súde trvalo takmer tri roky. Sťažnosť bola doručená ústavnému súdu 27. septembra 2017.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri rozsudok vo veci Humen proti Poľsku z 15. 10. 1999, sťažnosť č. 26614/95; tiež rozsudok vo veci Calvelli a Ciglio proti Taliansku zo 17. 1. 2002), podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dva až tri roky v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (podobne III. ÚS 440/2014, II. ÚS 596/2017, IV. ÚS 120/2018).

Nie bez významu je v okolnostiach tejto veci taktiež skutočnosť, že sťažovateľ sa sám nedomáhal „bezprietahového“ konania krajského súdu vo svojej právnej veci. Sťažovateľ síce správne poukazuje na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (rozsudok vo veci Ištván a Ištvánová proti Slovenskej republike z 12. 6. 2012, sťažnosť č. 30189/07), v zmysle ktorého sťažnosť predsedovi súdu podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nemožno v okolnostiach tejto veci považovať za účinný prostriedok nápravy, avšak jej nevyužitie, aj keď nemôže zakladať dôvod odmietnutia tejto sťažnosti pre jej neprípustnosť, ilustruje podľa názoru ústavného súdu prístup sťažovateľa k jeho právnej veci, keď vzhľadom na jeho profesiu určite musí byť známe, aké dôsledky (medzi nimi nepochybne aj urýchlenie súdneho konania) môže takáto sťažnosť predsedovi súdu mať (k tomuto pozri II. ÚS 708/2014, kde sťažovateľ v obdobnej veci využil možnosť podať sťažnosť predsedovi súdu).

Predmetom napadnutého konania je rozhodovanie o „antidiskriminačnej žalobe“ sťažovateľa (k tomuto pozri podrobne II. ÚS 16/2011). Ústavný súd už k antidiskriminačným žalobám sudcov judikoval, že v takýchto veciach nejde o štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ale o vec právne zložitú (III. ÚS 154/2017), resp. dokonca o „otázku stavovskej identity sudcov“ a ich „expertnú česť“ (II. ÚS 16/2011). Podobne je v okolnostiach tejto veci potrebné pripísať dôležitosť tomu, čo je pre sťažovateľa „v stávke“, resp. čoho a na akom základe sa na všeobecných súdoch podaním antidiskriminačnej žaloby domáha (porovnaj aj II. ÚS 321/2017).

V nadväznosti na uvedené ústavný súd konštatuje, že napriek celkovej dĺžke napadnutého konania na krajskom súde v trvaní takmer tri roky nemožno prietáhy vo veci sťažovateľa považovať za také, ktorých intenzita by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie umožňovala ústavnému súdu dospieť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa podľa ústavy a dohovoru. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (obdobne I. ÚS 96/2011, III. ÚS 541/2011, III. ÚS 7/2015).

Keďže sťažnosť sťažovateľa bol ako celok odmietnutá, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími jeho návrhmi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. novembra 2018